

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2CdoPr/14/2024
Identifikačné číslo spisu:	8110217528
Dátum vydania rozhodnutia:	30.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Mária Trubanová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8110217528.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Trubanovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobkyne S. K., narodenej B., K., zast. advokátom JUDr. Ivanom Jurčišinom, Prešov, Severná 16/A, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova 2, IČO: 00 151 866, o zaplatenie náhrady funkčného platu s prísl., vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/144/2010, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 23. mája 2024 sp. zn. 7CoPr/7/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovaný m á voči žalobkyni n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej ako „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 18. októbra 2018 č. k. 20C/144/2010-207 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 8.671,56 eur s úrokom z omeškania tak, ako je uvedené v I. výroku rozhodnutia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (I. výrok), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok), žalobkyni priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (III. výrok).

1.1. V odôvodnení okresný súd uviedol, že mal za preukázané, že žalovaný so žalobkyňou neplatne ukončil štátnozamestnanecký služobný pomer, čo vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3S/84/2012, v spojení s rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžo/78/2015 z 28. marca 2017.

1.2. Za nosnú otázku považoval okresný súd to, či žalobkyni patrí náhrada mzdy za celé obdobie ako to požaduje, resp. či má byť limitovaná v zmysle námietok žalovaného. K zníženiu, prípadne nepríznaniu náhrady mzdy podľa ustanovenia § 61 ods. 2 Zákonníka práce (ďalej aj „ZP“, teraz § 79 ods. 2 ZP), môže súd pristúpiť len vtedy, ak po zhodnotení všetkých okolností prípadu možno vyvodiť, že pracovník sa zapojil (mohol zapojiť) do práce v inej organizácii za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než by mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, ak by organizácia plnila svoju povinnosť prideľovať mu túto prácu (R 8/1994, ČR).

1.3. Čo sa týka výšky náhrady mzdy za mesiac, túto mal za právoplatne ustálenú z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1CoPr/14/2012-168 z 22. októbra 2012, kde bola stanovená vo výške 722,63 eur (plat 16.870 Sk + 17 % za služobnú prax + 12 % za služobnú pohotovosť, čo spolu predstavuje sumu

21.770 Sk). Keďže v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 28C/188/2010 bola žalobkyni priznaná náhrada za obdobie od 13. januára 2009 do 13. mája 2010, súd v tomto konaní náhradu ohraničil obdobím od 13. júna 2010 do 13. mája 2011 a priznal žalobkyni náhradu mzdy za 12 mesiacov. Poukázal na Zákonník práce ako lex generalis k zákonu o štátnej službe (citujúc ustanovenie zákona č. 312/2011 Z. z. o štátnej službe, platného do 31. decembra 2008) a § 79 ods. 2 ZP platnom a účinnom v čase neplatného skončenia pracovného pomeru, ktorý nepoznal limitáciu náhrady mzdy 36-timi mesiacmi, avšak zakotvil, že ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje 12 mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci 12 mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať.

1.4. Akcentoval, že žalobkyni už bola právoplatne priznaná náhrada mzdy rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1CoPr/14/2012 vo výške 12.104,05 eur s príslušenstvom, teda nemožno povedať, že by nebola naplnená satisfakčná funkcia. Podľa názoru súdu priznanie náhrady mzdy titulom neplatného skončenia pracovného pomeru v tomto konaní v spojení s už právoplatne priznanou sumou predstavuje dostatočnú náhradu aj z pohľadu dobrých mravov. Žalobkyňa bola síce po neplatnom skončení pracovného pomeru nezamestnaná podľa vlastných slov len cca jeden mesiac, pričom následne už bola plynule zaradená v pracovnom procese u iných zamestnávateľov. Nie je podľa názoru súdu v rozpore s požiadavkou spravodlivosti priznať žalobkyni náhradu funkčného platu za obdobie 12 mesiacov a v prevyšujúcej časti žalobu zamietnuť.

1.5. V tomto konaní priznaná náhrada mzdy spĺňa pomer satisfakcie smerom k žalobkyni a zároveň sankčnosti vo vzťahu k žalovanému. Priznané sumy (právoplatne, aj neprávoplatne) aj po podrobení testom proporcionality a vo svetle dobrých mravov podľa názoru súdu prvej inštancie plne sanujú diskomfort žalobkyne vyplývajúci z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku zák. č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom (prvým v poradí) z 30. septembra 2019 č. k. 7CoPr/2/2019-234 odmietol odvolanie proti výroku, ktorým bolo žalobe čiastočne vyhovené (prvý výrok), čo do zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (druhý výrok), žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (tretí výrok).

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolený súd“) na dovolanie žalobkyne uznesením z 29. júna 2023 sp. zn. 2Cdo/173/2021 rozsudok krajského súdu vo výroku, ktorým čo do zvyšku rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku o trovách odvolacieho konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a vo zvyšku dovolanie odmietol.

3.1. Vo svojom rozhodnutí dovolací súd uviedol, že odvolací súd bez doručenia výzvy stranám sporu, teda bez splnenia osobitného druhu tzv. manuďukčnej povinnosti, založil svoje rozhodnutie na iných, nových právnych dôvodoch než súd prvej inštancie a takýmto nesprávnym postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP a znemožneniu práva procesnej strany, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. K odmietajúcemu výroku najvyšší súd uviedol, že v prejednávanej veci bola žalobkyňa v prvoinštančnom konaní čiastočne úspešná, pretože bolo jej žalobe čiastočne vyhovené. Odvolanie proti rozsudku okresného súdu preto nebolo subjektívne prípustné. Odvolací súd v tomto smere správne odvolanie žalobkyne odmietol ako podané neoprávnenou osobou, teda nepochybil, a tak ohľadom správneho odmietajúceho výroku odvolacieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces a existenciu zmätočnosťnej vady podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom (druhým v poradí) z 23. mája 2024 č. k. 7CoPr/7/2023-319 potvrdil rozsudok ako vecne správny vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania (prvý výrok), žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania (druhý výrok).

4.1. Po vrátení veci na ďalšie konanie odvolací súd podľa § 382 CSP listom z 13. marca 2024 (č. l. 286 a 287 spisu) vyzval strany sporu na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovení § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z. z., § 171 zákona č. 55/2017 Z. z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce na prejednávanú vec.

4.2. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že pri rozhodovaní o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, s výnimkou záveru o potrebe aplikácie § 44 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v

znení platnom do 31. decembra 2008.

4.3. Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 400/2009 Z. z. účinná od 1. novembra 2009 taktiež upravuje právo štátneho zamestnanca na funkčný plat v súvislosti s neplatným skončením štátnozamestnaneckého pomeru, ale v inej výške podľa ustanovenia § 55. Z tohto ustanovenia vyplýva, že v období od 1. novembra 2009 má štátny zamestnanec z dôvodu neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru právo na funkčný plat znížený o funkčný plat alebo mzdu, ktoré mu boli vyplatené za vykonávanie činností uvedených v tomto ustanovení. Keďže zákon č. 400/2009 Z. z. neustanovuje v prechodných ustanoveniach, že aj za obdobie účinnosti tohto zákona od 1. novembra 2009 by sa mali nároky štátneho zamestnanca z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, vzniknuté pred jeho účinnosťou, posudzovať podľa doterajších predpisov, nemožno na tieto nároky od 1. novembra 2009 aplikovať predchádzajúcu právnu úpravu, ktorá je už neúčinná, ale aj tieto nároky sa posudzujú od 1. novembra 2009 podľa novej právnej úpravy v tom čase účinnej. Tento záver vyplýva aj zo znenia ustanovenia § 131 zákona č. 400/2009 Z. z., ktoré výslovne stanovuje, že podľa predpisov platných do 31. októbra 2009 sa postupuje v konaní vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatom pred 1. novembrom 2009, z čoho plynie, že v prípade absencie takéhoto prechodného ustanovenia by sa aj v konaniach vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru začatom pred 1. novembrom 2009 postupovalo podľa predpisov platných od 1. novembra 2009. Uvedené však nemožno aplikovať na daný prípad, keďže sa vzťahuje len na konania začaté vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru, pričom ide o procesnoprávnu normu, ktorá neupravuje hmotnoprávne nároky štátneho zamestnanca z neplatného skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

4.4. Nová právna úprava obsiahnutá v zákone č. 400/2009 Z. z. účinná od 1. novembra 2009 i naďalej ponechala žalobkyni možnosť domáhať sa pri neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru náhrady funkčného platu. Nová právna úprava teda nemala za následok zánik práva na náhradu funkčného platu, ale zmenila len podmienky a rozsah tohto práva. Pri tomto nároku nová právna úprava umožnila primerané použitie ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy. Zákonník práce v ustanovení § 2 výslovne určoval, že na právne vzťahy pri výkone štátnej služby sa tento zákon vzťahuje, len ak to ustanovuje osobitný predpis. Vzhľadom na žalobkyňou požadované obdobie náhrady mzdy týmto osobitným predpisom bol zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe. Oba tieto právne predpisy, a to zákon č. 400/2009 Z. z. v ustanovení § 120 a zákon č. 55/2017 Z. z. v ustanovení § 171 umožňovali primerané použitie, okrem iných ustanovení, aj ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy.

4.5. Vo veci nie je možné sa stotožniť s tvrdením o nepreskúmateľnosti rozhodnutia vo vzťahu k predloženému potvrdeniu o výške mzdy, ktoré bolo podkladom pri uplatnení nároku na náhradu funkčného platu vo výške 1.035,98 eur. Žalobkyňa z tejto výšky funkčného platu vychádzala už v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov vo veci sp. zn. 28C/188/2010. Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 26. marca 2012 č. k. 28C/188/2010-144, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 22. októbra 2012 č. k. 1CoPr/14/2012-168 bolo žalobe žalobkyne čiastočne vyhovené, pričom pri rozhodovaní sa vychádzalo z výšky funkčného platu 722,63 eur. Podľa týchto rozhodnutí bolo nepochybne preukázané, že došlo k neplatnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne zo strany žalovaného. Žalobkyni však bolo možné priznať náhradu funkčného platu v závislosti od 7. tarifnej triedy, nakoľko žalobkyňa bola účastníčkou výberového konania na funkciu hlavný radca - predstavený, avšak v konečnom dôsledku skončila na 2. mieste a táto pracovná funkčná pozícia bola na základe výberového konania obsadená K. J. na základe rozhodnutia zo 6. augusta 2008, ktoré sa stalo právoplatným 18. septembra 2008. Žalobkyňa teda túto funkciu nemohla naďalej zastávať v dôsledku zmien privedených týmto výberovým konaním a mohla poberať len plat v 7. tarifnej triede, pretože iné funkcie pre ňu voľné neboli, na ktoré by sa vzťahovala vyššia platová trieda. K vykonaniu dokazovania týmito listinami došlo na pojednávaní konanom dňa 27. septembra 2018, pričom zástupcovia strán sporu považovali vykonanie týchto listinných dôkazov za dostatočné. Išlo pritom o listiny vydané orgánmi verejnej moci v medziach ich právomoci potvrdzujúce v súlade s ustanovením § 205 CSP pravdivosť toho, čo sa v nich potvrdzuje, ak nie je dokázaný opak. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania strany sporu nemali, a preto dokazovanie v súlade s ustanovením § 182 CSP bolo vyhlásené za skončené.

4.6. O trovách konania rozhodol odvolací súd v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 a § 453 ods. 3 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti uvedenému rozhodnutiu podala žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého

pripustnosť odvodila z § 420 písm. f) CSP.

5.1. Dovolateľka namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý síce vyzval žalobkyňu, aby sa vyjadrila k možnému použitiu § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z. z., § 171 zákona č. 55/2017 Z. z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ale nepostupoval správne, keď žalobkyni neuviedol, prečo plánuje postupovať podľa iných zákonných predpisov, ako si nárokuje žalobkyňa. Žalobkyňa na uvedenú výzvu súdu reagovala odpoveďou, vyjadrením k výzve z 18. marca 2024, v ktorom žalobkyňa nesúhlasila s použitím ustanovení § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z. z., § 171 zákona č. 55/2017 Z. z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Odvolací súd sa nevysporiadal s touto odpoveďou žalobkyne v rámci odôvodnenia rozhodnutia. Žalobkyňa je preto toho názoru, že odvolací súd svojím nezákonným procesným postupom, ktorým s iným skutkovým záverom ako súd prvej inštancie vyhodnotil dôkazy, ktoré sám na odvolacom pojednávaní nevykonával a tým, že žalobkyni neumožnil ako strane vyjadriť sa k ním vykonávanému dokazovaniu a inému hodnoteniu dôkazov, porušil jej procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, čo predstavuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

5.2. Dovolateľka upozorňovala, že v danom prípade išlo o služobný štátnozamestnanecký pomer a nie o pracovnoprávny vzťah tak, ako to posúdil krajský súd v nadväznosti na rozhodnutie prvostupňového súdu. Ak pracovný pomer vznikol podľa zákona o štátnej službe č. 312/2001 Z. z. je súd povinný posudzovať to z hľadiska akceptácie § 131 a § 44 daného zákona. Hmotnoprávny nárok žalobkyne vznikol za účinnosti zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe, podľa ktorého krátene náhrady nebolo možné, a teda ak za takýchto podmienok vznikol, nie je ho možné následne počas jeho trvania skrátiť. Z tohto dôvodu je nepreskúmateľný záver odvolacieho súdu, ktorý vec posúdil ako pracovno-právny vzťah a v nadväznosti na to aj obmedzil žalobkyni nárok na náhradu mzdy, hoci jej prislúchala náhrada mzdy z neplatného skončenia služobného pomeru za obdobie od neplatného skončenia pracovného pomeru do právoplatného zaradenia pracovníka na služobné miesto, z ktorého bola odvolaná.

5.3. Dovolateľka považuje právny názor odvolacieho súdu za nepreskúmateľný, neodôvodnený a arbitrárny, nakoľko vôbec nevysvetlil, prečo sa pri neplatnom skončení služobného pomeru obmedzil na Zákonník práce a náhradu mzdy podľa Zákonníka práce a prečo potvrdil priznanie zníženej náhrady mzdy. Krajský súd neodôvodnil, prečo a z akých dôvodov vec posúdil v zmysle § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Taktiež neodôvodnil, ako dospel k záveru, že žalobkyňa sa zamestnala, a teda nebol dôvod jej priznať náhradu mzdy za celé obdobie, hoci k tomu nemal žiadny dôkaz a ani žiadnu časovú os, z ktorej by vyplývalo kedy, ako a kde bola zamestnaná, aký príjem poberala, aké mala náklady súvisiace s bývaním, vyživovacou povinnosťou ako samoživiteľky vo vzťahu k svojej dcére a pod. Na základe len vysloveného názoru, že bola zamestnaná, a teda nie je potrebné jej priznať náhradu mzdy bez akéhokolvek odôvodnenia, je nepreskúmateľná časť rozsudku, na ktorom je postavený základ celého rozhodnutia.

5.4. Prvostupňový súd, ani odvolací súd sa nevysporiadal s výškou istiny príslušnej náhrady mzdy za ten-ktorý mesiac, z akých dôvodov priznal sumu len vo výške 722,63 eur, ak požadovaný nárok bol vo výške 1.035,98 eur mesačne. Rozsudok je v tejto časti absolútne nepreskúmateľný, arbitrárny a šikanózný. Krajský súd sa v odvolacom rozsudku odvoláva na nepravú retroaktivitu zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, a teda podľa názoru Krajského súdu v Prešove, ktorý si osvojil argumentáciu Okresného súdu Prešov, zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe rešpektuje nárok vzniknutý za účinnosti zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe, avšak následne spätne mení spôsob ustanovovania výšky nárokovateľnej náhrady, čo je nepripustné. Uplatnenie zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe výrazným spôsobom zhoršilo postavenie žalobkyne, konkrétne jej nároku na náhradu funkčného platu, ktorý jej vznikol v súvislosti s protiprávnym postupom vtedy existujúceho Obvodného úradu v Prešove. Takáto aplikácia zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe by zároveň znamenala výrazné zlepšenie postavenia žalovaného a vtedy existujúceho Obvodného úradu v Prešove, ktorý konal v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. Odvolací súd pri posudzovaní odvolania aplikoval na predmetný spor právnu normu, ktorá sa nevzťahuje na právne vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným. Z toho dôvodu došlo aj k nevhodnej a neoprávnenej aplikácii Zákonníka práce, konkrétne § 79 ods. 2, v ktorom sú upravené podmienky zníženia, resp. nepriznania náhrady mzdy, a to z dôvodu, že zákon č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe neodkazoval na Zákonník práce.

5.5. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň aj súdu prvej inštancie a

vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. V písomnom vyjadrení k dovolaniu žalovaný uviedol, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky zákonné podmienky v zmysle § 387 CSP, a preto nie je daný dovolací dôvod žalobkyne. Navrhol, aby dovolací súd podľa § 447 písm. f) CSP dovolanie odmietol.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala advokátom zastúpená (§ 429 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné.

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (pozri sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (pozri sp. zn. 3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Dovolaateľka opierajúc svoje dovolanie o dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP namietala nedostatky odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, jeho arbitrárnosť, nesprávnu aplikáciu právnych predpisov, nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v súvislosti s procesom dokazovania, hodnotenia dôkazov bez odvolacieho pojednávania a možnosti vyjadriť sa.

13. K námietke nedostatočného odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu dovolací súd odkazuje na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), z ktorej vyplýva, že zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prejednávaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (napr. IV. ÚS 115/03). Pritom uvedené nedostatky musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). O zjavnú neodôvodnenosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak sa zistí taká interpretácia a aplikácia právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

14. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) aj z rozhodnutí ústavného súdu vyplýva, že základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutia náležite odôvodniť (§ 220 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

17. K dovolacej námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, a teda jeho nepreskúmateľnosti, dovolací súd vo väzbe na body 13. až 16. tohto rozhodnutia môže len konštatovať, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu a preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu dospel k záveru, že jeho odôvodnenie nevybočuje z limitov spravodlivého procesu, je dostatočné, logické a primerané. Odvolací súd svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil úvahami, ktoré sú zrozumiteľné, konzistentné a spätne preskúmateľné.

17.1. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za neodôvodnené, či arbitrárne (svojvoľné). Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu.

17.2. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokovanej veci, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, a prečo rozhodnutie okresného súdu považuje za vecne správne, k

čomu na zdôraznenie jeho správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu (body 29. až 44.), ako aj odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (body 15. až 36.), nevyplýva nedostatočnosť, či nepresvedčivosť, ani absencia o skutkových a právnych záveroch, či taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie dostatočne a náležite neodôvodnil, a že pri rozhodovaní nezohľadnil odvolaciu argumentáciu dovolateľky.

18. Z obsahu rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobkyne smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti nie je opodstatnené, preto rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Odvolací súd konštatoval, že pri rozhodovaní o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver s výnimkou záveru o potrebe aplikácie § 44 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení platnom do 31. decembra 2008.

18.1. Pokiaľ dovolateľka namietala nepreskúmateľný záver odvolacieho súdu, ktorý vec posúdil ako pracovno-právny vzťah a v nadväznosti na to aj obmedzil žalobkyni nárok na náhradu mzdy, k uvedenej námietke sa odvolací súd vyjadril v bodoch 39. - 42. odôvodnenia svojho rozhodnutia takto: Nová právna úprava obsiahnutá v zákone č. 400/2009 Z. z. účinná od 01. 11. 2009 i naďalej ponechala žalobkyni možnosť domáhať sa pri neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru náhrady funkčného platu. Nová právna úprava teda nemala za následok zánik práva na náhradu funkčného platu, ale zmenila len podmienky a rozsah tohto práva. Pri tomto nároku nová právna úprava umožnila primerané použitie ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy. (bod 39.) Zákonník práce v ustanovení § 2 výslovne určoval, že na právne vzťahy pri výkone štátnej služby sa tento zákon vzťahuje, len ak to ustanovuje osobitný predpis. Vzhľadom na žalobkyňou požadované obdobie náhrady mzdy týmto osobitným predpisom bol zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe. Oba tieto právne predpisy, a to zákon č. 400/2009 Z. z. v ustanovení § 120 a zákon č. 55/2017 Z. z. v ustanovení § 171 umožňovali primerané použitie, okrem iných ustanovení, aj ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce na štátnozamestnanecké vzťahy. (bod 40.) V priebehu konania žalovaný požiadal v súlade s ustanovením § 79 ods. 2 Zákonníka práce o nepriznanie, resp. zníženie náhrady funkčného platu prevyšujúcej 12 mesiacov. Samotná žalobkyňa na pojednávaní konanom dňa 27. 09. 2018 poukázala na to, že po neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru bola mesiac nezamestnaná a následne sa stala zamestnankyňou S. a potom sa zamestnala na úrade K.. (bod 41.) Využitie zákonom danej možnosti zo strany žalovaného požiadať o nepriznanie, resp. zníženie náhrady funkčného platu za čas presahujúci 12 mesiacov, nemožno považovať za konanie priechiace sa dobrým mravom, najmä za situácie, ak žalobkyňa je dlhodobo zamestnaná u iného zamestnávateľa. (bod 42.) Podľa dovolacieho súdu z uvedeného jasne a zrozumiteľne vyplýva aplikácia ustanovení zákonov, z ktorých odvolací súd vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod n e subsumoval zistený skutkový stav; v tomto smere nie je nepreskúmateľný záver odvolacieho súdu o potrebe primeraného použitia § 79 ods. 2 ZP na štátnozamestnanecké vzťahy vo väzbe na zákon č. 400/2009 Z. z. a jeho ustanovenie § 120 a zákon č. 55/2017 Z. z. a jeho ustanovenie § 171. V danom prípade tak nešlo o posúdenie veci žalobkyne ako pracovno-právneho vzťahu a v nadväznosti na to obmedzenie jej nároku na náhradu mzdy, ako to neopodstatnene tvrdila dovolateľka.

18.2. Odvolací súd sa vyjadril aj k námietke žalobkyne vo vzťahu k výške istiny priznanej náhrady 722,63 eur namiesto požadovanej 1.035,98 eur v bode 43. svojho rozhodnutia takto: Vo veci nie je možné sa stotožniť s tvrdením o nepreskúmateľnosti rozhodnutia vo vzťahu k predloženému potvrdeniu o výške mzdy, ktoré bolo podkladom pri uplatnení nároku na náhradu funkčného platu vo výške 1.035,98 eur. Žalobkyňa z tejto výšky funkčného platu vychádzala už v inom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov vo veci sp. zn. 28C/188/2010. Rozsudkom Okresného súdu Prešov z 26. 03. 2012 č. k. 28C/188/2010-144, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 22. 10. 2012 č. k. 1CoPr/14/2012-168 bolo žalobe žalobkyne čiastočne vyhovené, pričom pri rozhodovaní sa vychádzalo z výšky funkčného platu 722,63 eur. Podľa týchto rozhodnutí bolo nepochybne preukázané, že došlo k neplatnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne zo strany žalovaného. Žalobkyni však bolo možné priznať náhradu funkčného platu v závislosti od 7. tarifnej triedy, nakoľko žalobkyňa bola

účastníčkou výberového konania na funkciu hlavný radca - predstavený, avšak v konečnom dôsledku skončila na 2. mieste a táto pracovná funkčná pozícia bola na základe výberového konania obsadená K. J. na základe rozhodnutia zo 06. 08. 2008, ktoré sa stalo právoplatným 18. 09. 2008. Žalobkyňa teda túto funkciu nemohla naďalej zastávať v dôsledku zmien privedených týmto výberovým konaním a mohla poberať len plat v 7. tarifnej triede, pretože iné funkcie pre ňu voľné neboli, na ktoré by sa vzťahovala vyššia platová trieda. Vychádzajúc z uvedeného aj v tomto smere nie je podľa názoru dovolacieho súdu rozsudok odvolacieho súdu nepreskúmateľný.

18.3. Vo vzťahu k námietkam ohľadom „časovej osi“, keď mala byť žalobkyňa nezamestnaná, sa vyjadroval už okresný súd v bode 12. svojho rozhodnutia, na ktorú argumentáciu nadviazal krajský súd v bodoch 41. a 42. (pozri vyššie) s akcentom na vyjadrenie samotnej žalobkyne, že po neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru bola mesiac nezamestnaná a následne sa stala zamestnankyňou S. a potom sa zamestnala na úrade K.. Rozhodnutie okresného súdu s potvrdzujúcim rozsudkom odvolacieho súdu vytvára organickú (kompletizujúcu) jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09).

18.4. V rozpore s uvedeným potom vyznieva tvrdenie dovolateľky o nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti, a tak zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu aj vo väzbe na jej odvolacie námietky.

19. V reakcii na ďalšie dovolacie argumenty žalobkyne dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Žalobkyňa preto neopodstatnene namietala, že odvolací súd jej nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05).

19.1. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strany sporu na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

20. Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva k námietkam dovolateľky ohľadom nesprávnej aplikácie právnej úpravy zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a ZP, a tak namietaného nesprávneho právneho záveru, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia z hľadiska namietanej zmätočnostnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov, ku ktorým oba súdy nižšej inštancie dospeli, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie sporu túto vadu zmätočnosti nezakladá (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017), tento právny záver považuje i ústavný súd za akceptovateľný (I. ÚS 61/2019). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (I. ÚS 188/06).

21. Pokiaľ dovolateľka namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu v procese dokazovania/hodnotenia dôkazov bez odvolacieho pojednávania a možnosti vyjadriť sa dovolací súd najskôr k dokazovaniu na odvolacom súde považuje za potrebné poukázať na viazanosť odvolacieho súdu skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP). Obligatórne musí byť nariadené odvolacie pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 385 ods. 1 CSP). Či je v konkrétnom spore nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie strán sporu. Keďže v danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, preto nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania v danej veci nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, rozhodnutie odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania je postupom, ktorý je v súlade so zákonom (§

385 ods. 1 CSP). Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa neprieči zákonu, preto nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Námetka žalobkyne, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, je preto neopodstatnená.

21.1. Nesprávne vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v danom prípade súdu prvej inštancie, pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávali názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná bez ďalšieho za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu týchto judikátov a rozhodnutí nedotkli a treba ich považovať za naďalej aktuálne. Preto nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s ústavou posudzoval ústavný súd a nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

21.2. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.), a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci dovolací súd nezistil.

21.3. Odvolací súd okrem dostatočného zistenia skutkového stavu v spore súdom prvej inštancie konštatoval zo zistených skutočností vyvedený správny právny záver súdu prvej inštancie s výnimkou záveru o potrebe aplikácie § 44 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení platnom do 31. decembra 2008. K čomu odvolací súd postupoval v zmysle § 382 CSP, keď stranám sporu zaslal výzvu z 13. marca 2024 (č. I. 286 a 287 spisu) na vyjadrenie sa k možnému použitiu ustanovení § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z. z., § 171 zákona č. 55/2017 Z. z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce na prejednávanej veci. Odvolací súd týmto procesným postupom vytvoril stranám (aj žalobkyňi) priestor, aby sa mohli k meritu sporu vyjadriť, a aby sa vyjadrili k možnému použitiu vyššie uvádzaných ustanovení a aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Dovolací súd vzhľadom na obsah spisu, vrátane rozhodnutia odvolacieho súdu, môže len konštatovať, že žalobkyňa mala procesný priestor na prezentovanie svojich výhrad k otázke aplikácie právnej normy na zistený skutkový stav, aj v odvolacom konaní po zrušení rozsudku krajského súdu prvého v poradí najvyšším súdom vrátane reakcie na výzvu odvolacieho súdu podľa § 382 CSP (čo aj využila a vo veci sa vyjadrila dňa 18. marca 2024, č. I. 289 a nasl. spisu, aj bod 27. rozhodnutia odvolacieho súdu) a pred vyhlásením rozsudku krajského súdu druhého v poradí dňa 23. mája 2024.

21.3.1. Pokiaľ dovolateľka namietala nesprávny postup odvolacieho súdu, keď neuviedol „prečo plánuje postupovať podľa iných zákonných predpisov, ako si nárokuje žalobkyňa“, dovolací súd uvádza, že ak odvolací súd postupuje podľa § 382 CSP, jeho zákonnou povinnosťou je iba vyzvať strany, aby sa vyjadrili k možnému použitiu určitého zákonného ustanovenia. Zo žiadneho zákonného ustanovenia CSP, vrátane § 382 CSP, nevyplýva povinnosť odvolaciemu súdu označiť, uviesť akým spôsobom, resp. s

akým cieľom zamýšľa uplatniť určité zákonné ustanovenie, t. j. v tomto prípade § 2 Zákonníka práce, § 120 zákona č. 400/2009 Z. z., § 171 zákona č. 55/2017 Z. z. a § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ako to interpretuje dovolateľka. V procesnom konaní podľa CSP platí postulát o rozdelení procesných úloh jednotlivých subjektov civilného procesu v tom zmysle, že základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti týkajúce sa sporu (čl. 8 CSP, § 132 ods. 1, § 150 CSP) a súdu je zverená právna argumentácia, príp. právna charakteristika faktov sporu v zmysle zásady iura novit curia (súd pozná právo), ktorou je ovládaný civilný súdny proces. Prienik medzi nastolenými úlohami však prirodzene predstavuje možnosť (nie povinnosť) strán uplatňovať právnu argumentáciu, v rámci ktorej zvyčajne prezentujú nielen názor na to, ktorú právnu normu má súd aplikovať a ako je potrebné ju interpretovať (pozri I. ÚS 221/2024). Konečný a rozhodujúci právny názor v zmysle zásady iura novit curia vyjadrený v rozsudku patrí ale súdu (nie stranám sporu). Postupom odvolacieho súdu, ktorý nie je v nesúlade so zákonom, nemohlo dôjsť k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

21.4. Ešte v súvislosti s vykonaným dokazovaním a námietkou dovolateľky o porušení „rovnosti zbraní“ (rovnosti strán sporu, pozn. dovolacieho súdu), keď podľa nej jej odvolací súd neumožnil ako strane vyjadriť sa k ním vykonanému dokazovaniu a inému hodnoteniu dôkazov, dovolací súd uvádza, že zásada kontradiktórnosti ako jedna zo všeobecných zásad civilného sporového konania, a jedným z prvkov spravodlivého súdneho procesu, spočíva v existencii procesnej rovnosti strán, v tzv. rovnosti zbraní, v rámci ktorej „každá strana musí mať zásadne možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné pre úspech jej požiadaviek, ale musí mať i možnosť zoznámiť sa s takým dokladom a pripomienkou predloženým súdu za účelom ovplyvniť jeho rozhodnutie a vyjadriť sa k nim“ (rozhodnutie EŠLP vo veci Mantovanelli proti Francúzsku z 18. marca 1997). Podľa nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 49/2001 z 19. decembra 2001 je zásada kontradiktórnosti porušená tam, kde súd odníme strane sporu možnosť vyjadriť sa k dôkazu, ktorý súd vykonal, a ktorý obsahoval zistenie významné pre jeho rozhodnutie, a vytvorí tak dotknutej strane sporu podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, než akými disponuje druhá strana sporu, prípadne tam, kde strana sporu nemá možnosť zúčastniť sa na pojednávaní. Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetky strany sporu mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva, predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. sp. zn. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04). Právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom je zároveň nezávislé od práva na konanie (verejného) pojednávania (viď nálež ÚS SR sp. zn. II. ÚS 499/2012 z 10. júla 2013), preto právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom má strana sporu aj tam, kde sa formálne pojednávanie nevykonáva. Nevyhnutnou podmienkou zabezpečenia účinnej možnosti strany sporu vyjadriť sa k úkonu protistrany je poskytnutie primeranej lehoty na vyjadrenie súdom tak, aby strana sporu mala nielen možnosť oboznámiť sa s obsahom podania protistrany, ale aj možnosť účinne sa vyjadriť ešte v čase pred rozhodnutím súdu.

21.4.1. Najvyšší súd k tejto námietke opierajúc sa o odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (pozri bod 30. rozsudku odvolacieho súdu a bod 21. tohto rozhodnutia) dodáva, že pokiaľ súd prvej inštancie vykonal dokazovanie a takto ustálený skutkový stav považoval za postačujúci pre jeho rozhodnutie, s čím sa odvolací súd stotožnil, a preto žiadne dokazovanie nevykonal, takýto postup súdov nižšej inštancie nie je v rozpore so zákonom, neporušuje princíp kontradiktórnosti, a preto nie je možné prijať iný záver ako taký, že k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP nedošlo. Napokon podľa dovolacieho súdu nielen z rozhodnutí súdov nižšej inštancie, ani preskúmaním obsahu spisu nevyplýva, že by žalobkyni bolo akokoľvek znemožnené procesne argumentovať, či vyjadriť sa v konaní (aj k vykonaným dôkazom) ako to už bolo vyššie konštatované.

22. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovaného v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že priznal žalovanému voči neúspešnej žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.